

SXEDIO.J22

27.9.1958: ΤΟ ΑΚΕΛ ΥΠΕΡΨΗΦΙΖΕΙ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΑΡΒΑΡΑ ΚΑΣΛ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΛΥΣΗΣ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΜΕ ΤΟ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Ενώ συνεχίζονταν οι διαφορές μεταξύ ΕΟΚΑ και ΑΚΕΛ και οι κατηγορίες εναντίον του Κομμουνιστικού Κόμματος ότι δεν αναγνώριζε τον Αρχιεπίσκοπο ως το μόνο ηγέτη του Κυπριακού λαού, αλλά τον εξουσιοδοτούσε απλώς να χειρισθεί το πρόβλημα, αφήνοντας έτσι τη δυνατότητα στον ίδιο να έχει λόγο στο εθνικό θέμα, ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος τάχθηκε με δηλώσεις του το Σεπτέμβρη του **1958** υπέρ της καταβολής προσπαθειών για το σχηματισμό ανεξαρτήτου κράτους στην Κύπρο.

Η πρόταση του Μακαρίου έγινε σαν απάντηση στις προσπάθειες των βρετανών να προωθήσουν το σχέδιο Μακμίλλαν που πρόβλεπε τριπλή συγκυριαρχία Βρετανίας, Ελλάδας και Τουρκίας στην Κύπρο.

Το ΑΚΕΛ όπως η υπόλοιπη ηγεσία των Ελληνοκυπρίων είχε αντιδράσει πολύ έντονα στην προώθηση του σχεδίου Μακμίλλαν.

Ο Ανδρεάς Φάντης μάλιστα, στέλεχος τη Αριστεράς όπως χαρακτηριζόταν από τη "Χαραυγή" στις **19 Αυγούστου 1958** (ένα σχεδόν μήνα πριν ο Μακάριος ανακοινώσει τις αποφάσεις του), σε δηλώσεις του που δημοσίευσε η ίδια εφημερίδα καθόριζε τη θέση του Κόμματος:

"Το Κυπριακό περνά σήμερα μίαν από τις πιο κρίσιμες φάσεις που γνώρισε στα τελευταία χρόνια, γι' αυτήν την κρίσιμη θέση στην οποία βρίσκεται σήμερα το κυπριακό την ευθύνη τη φέρει η αποικιοκρατική πολιτική της βρετανικής Κυβέρνησης που επιμένει, πραγγνωρίζοντας τη διαλλαχτικότητα και το συμβιβαστικό πνεύμα που επέδειξε ο Αρχιεπίσκοπος να επιβάλει μίαν ολότελα अपαράδεκτη λύση με βάση ένα καθόλα अपαράδεκτο σχέδιο.

Όπως είναι γνωστό, στη δήλωση της την 19η του Ιούνη, η Βρετανική Κυβέρνηση, παραγνωρίζοντας πλήρως τους πόθους, τα αισθήματα και τη θέληση ολόκληρου του ελληνικού κυπριακού λαού, πρότεινε ένα νέο σχέδιο για λύση του κυπριακού, το οποίο εισάγει άμεσα το συνταγματικό διαμελισμό και ανοίγει το δρόμο προς ένα μόνιμο εδαφικό διαμελισμό της Κύπρου, αυτό το σχέδιο και ιδιαίτερα οι πρόνοιες του περί διπλής υπηκοότητας και συγκυριαρχίας και το γεγονός ότι η εξαγγελία του συνοδεύτηκε με την ένταση των καταπιεστικών μέτρων, αποτελεί καταπάτηση της απόφασης της γενικής συνέλευσης του ΟΗΕ του Φεβράρη του 1957 που προνοεί για "δημιουργία ειρηνικής ατμόσφαιρας και ελευθερίας έκφρασης", "για επανάληψη και συνέχιση των διαπραγματεύσεων" και για "μια δίκαιη ειρηνική και δημοκρατική λύση του Κυπριακού, σύμφωνα με τις αρχές και τον καταστατικό χάρτη του ΟΗΕ".

Το νέο σχέδιο της 19ης του Ιούνη έχει οδηγήσει το Κυπριακό σε νέες δυσκολίες, σε ακόμα χειρότερη περιπλοκή από ότι ήταν κατά τη διάρκεια και αυτού του στρατοκρατικού κεθσιώτος Χάρτιγκ.

Την απάντηση σ' αυτό το βρετανικό σχέδιο την έδωσε εξ ονόματος ολοκλήρου του ελληνικού Κυπριακού λαού, ο Αρχιεπίσκοπος και Εθνάρχης Κύπρου. Όπως έχουμε ήδη κάμει γνωστό, εμείς συμφωνούμε πλήρως και ανεπιφύλακτα προς την απάντηση του Εθνάρχη, που απορρίπτει σαν απαράδεκτο το βρετανικό σχέδιο και εισηγείται τη διεξαγωγή αγγλο-κυπριακών διαπραγματεύσεων για ένα φιλελεύθερο και δημοκρατικό σύνταγμα για μια μεταβατική περίοδο.

Η Βρετανική κυβέρνηση αντί να επιδείξει καλή θέληση και κατανόηση, αντί ν' ανταποκριθεί στη διαλλακτική πρόταση του Εθνάρχη και ν' αρπάξει αυτή την ευκαιρία για μιάν αποφασιστική πολιτική στροφή, επέδειξε για άλλη μια φορά προσήλωση στην πολιτική της πυγμής και της αδιαλλαξίας, στην πολιτική της πυγμής και της αδιαλλαξίας, στην πολιτική των

εκτάκτων καταπιεστικών μέτρων, την πολιτική του "διαίρει και βασίλευε".

Γιατί τι άλλο εκφράζει από επιμονή στην πολιτική πυγμής και της αδιαλλαξίας της επιβολής του αποικιοκρατικού δόγματος διαίρει και βασίλευε η νέα δήλωση της Βρετανικής Κυβέρνησης, σύμφωνα με την οποία αυτή είναι αποφασισμένη να προχωρήσει και να επιβάλει παρά τη θέληση του κυπριακού λαού το νέο της σχέδιο;

Ο Ελληνικός Κυπριακός λαός απορρίπτει και στη νέα της μορφή τη δήλωση της Βρετανικής Κυβέρνησης για την Κύπρο που καμμιάν ουσιαστική ή σημαντική διαφορά δεν έχει από την προηγούμενη και διαμαρτύρεται για την απόφαση της Κυβέρνησης για επιβολή αυτού του απαράδεκτου σχεδίου.

Απορρίπτουμε το νέο βρετανικό σχέδιο σαν απαράδεκτο, γιατί τίποτε το εποικοδομητικό δεν περιέχει, τίποτε το καλό δεν προσιωνίζει για τον Κυπριακό λαό, ενώ αντίθετα αποτελεί μόνιμη πηγή αιτία για συνεχείς διααπληκτισμούς, διαμάχες και ανταγωνισμούς μεταξύ του ελληνικού Κυπριακού λαού και της τουρκικής μειονότητας καταστρέφει τη ιστορική ενότητα του κυπριακού λαού, Ελλήνων και Τούρκων, που η αρμονική και ειρηνική συμβίωση τους για αιώνες αποτελεί καθεστώς, παραγνωρίζει τους πόθους και τα αισθήματα της καταπληκτικής πλειοψηφίας του Κυπριακού λαού, καταπατεί θεμελιώδεις δημοκρατικές αρχές, προωθεί το διαμελισμό και διαιωνίζει με βάση την αρχή του "διαίρει και βασίλευε" την βρετανική κυριαρχία στην Κύπρο.

Απορρίπτοντας σαν εντελώς απαράδεκτο για τους πιο πάνω λόγους το βρετανικό σχέδιο και στη νέα του μορφή, εκφράζουμε την ελπίδα ότι και οι Τούρκοι συμπατριώτες μας, που τα πραγματικά τους συμφέροντα εξυπηρετούνται μόνο με την αρμονική και ειρηνική συμβίωση με τους Έλληνες και που το μέλλον τους για μιάν καλύτερη ζωή, απαλλαγμένη από τη φτώχεια και την ανέχεια, βρίσκεται στον κοινό αγώνα ενάντια στους αποικιστές, θα αντιληφθούν αυτό

το πραγματικό τους συμφέρον και θα πάρουν την ορθή θέση, απορρίπτοντας τις προτάσεις και το νέο σχέδιο της βρετανικής Κυβέρνησης.

Την πρόταση του Μακαρίου προς την ανεξαρτησία, είδε με καλό μάτι το ΑΚΕΛ ο δε αξιωματούχος του Εζεκίας Παπαϊωάννου (δεν είχε ακόμα αποκατασταθεί στη θέση του Γενικού Γραμματέα μετά την απομάκρυνση του το 1957) έφυγε για το Λονδίνο όπου είχε επαφές με το Εργατικό Κόμμα για προώθηση της γραμμής αυτής.

Ταυτόχρονα ο Εζεκίας Παπαϊωάννου με δηλώσεις του στην Κύπρο προτού αναχωρήσει ανέφερε ότι το κόμμα του θεωρούσε αναπόφευκτη και αναγκαία υποχώρηση την πρόταση του Μακαρίου από τον εδαφικό διαχωρισμό του νησιού (Χαραυγή 27.9.1958):

"Η Κυπριακή Αριστερά υποστηρίζει τις νέες προτάσεις του Αρχιεπισκόπου και Εθνάρχη Μακαρίου περί Ανεξαρτησίας της Κύπρου ύστερα από μια σαφώς καθορισμένη περίοδο αυτοκυβέρνησης. Υποστηρίζοντας τις νέες προτάσεις του Μακαριωτάτου η κυπριακή Αριστερά όπως και ολόκληρος ο Ελληνικός Κυπριακός λαός δεν θα παύσει ν' αγωνίζεται για την αυτοδιάθεση που αποτελεί την κοινή επιδίωξη και το αναφαίρετο δικαίωμα του Κυπριακού λαού.

Οι παράγοντες που υπαγορεύουν τις νέες αυτές προτάσεις του Αρχιεπισκόπου είναι κατά τη γνώμη μας οι ακόλουθοι:

α). Η δικτατορική και απαράδεκτη ενέργεια της Βρετανικής συντηρητικής κυβέρνησης να προχωρήσει στη μονομερή επιβολή του "συνεταιριστικού" της σχεδίου παραγνωρίζοντας τον ελληνικό Κυπριακό λαό κι εκθέτοντας τον με σοβαρότατους κινδύνους.

β) Η απροθυμία της ελληνικής Κυβέρνησης να προωθήσει αποφασιστικά το κυπριακό αποδεσμευόμενη προς τούτο από τις συμμαχίες του ΝΑΤΟ, που ως γνωστό απεργάζονται τη συνέχιση της υποδούλωσης του Κυπριακού λαού.

γ) Το σοβαρό αδιέξοδο στο οποίο βρέθηκε το κυπριακό ζήτημα μέσα στα τελευταία χρόνια. Μέσα σ' αυτά τα χρόνια, η κατάσταση όσον αφορά την κυπριακή

υπόθεση πήρε τέτοιες εξελίξεις, μπήκε σε τέτοιες δυσκολίες και τόσους κινδύνους που αναγκάζει κάθε τίμιο και ρεαλιστή πατριώτη, να επανεξετάσει τη θέση του έναντι του ποια είναι σήμερα μια αποδεκτή λύση.

δ) Ο αρνητικός ρόλος του τουρκικού παράγοντα που αποτελεί αντικείμενο εκμετάλλευσης από μέρους των αποικιστών για τη διαίωνιση της κατοχής τους επί της Κύπρου.

δ). Η έλλειψη ενός πραγματικού Ενιαίου Εθνικού Απελευθερωτικού Μετώπου για την καθοδήγηση και τον συντονισμό της πάλης του Κυπριακού λαού.

Όλοι οι παράγοντες εξάσκησαν και εξασκούν καταθλιπτική πίεση πάνω στην όλη κατάσταση και οδήγησαν στην πρόταση περι ανεξαρτησίας της Κύπρου.

Η Κυπριακή Αριστερά εκτιμώντας ρεαλιστικά όλους τους πιο πάνω παράγοντες και μπροστά στον όλεθρο στον οποίο οδηγείται ο Κυπριακός λαός, ιδιαίτερα μετά την απόφαση της βρετανικής Κυβέρνησης, να επιβάλει μ' όλα τα καταπιεστικά μέτρα τον "συνταγματικό" διαμελισμό της Κύπρου που οδηγεί στον εδαφικό διαμελισμό, κρίνει σαν αναπόφευκτη και αναγκαία υποχώρηση την πρόταση που εκφράζει η γραμμή του Εθνάρχη.

Αυτή η πρόταση αποτελεί μίαν αποφασιστική προσπάθεια να μεταιωθεί έστω κι' αυτή την υστάτη στιγμή το βρετανικό "συνεταιριστικό" σχέδιο του διαμελισμού που αν επιβληθεί θάχει ανυπολόγιστες, καταστροφικές συνέπειες για τον λαό και την υπόθεση του, περιπλέον η νέα πρόταση του Μακαριωτάτου εξοπλίζει το Βρετανικό Εργατικό Κόμμα και το βρετανικό εργατικό κίνημα να εξασκήσει τη μεγαλύτερη δυνατή πίεση πάνω στην Βρετανική Κυβέρνηση, ν' αποσύρει το σχέδιο της και να δεχτεί βρετανοκυπριακές διαπραγματεύσεις.

Εξ άλλου μπορεί να συγκεντρώσει πλατύτερη υποστήριξη στους κύκλους του Οργανισμού Ενωμένων Εθνών.

Το πρώτιστο και πιο επείγον ζήτημα αυτή τη στιγμή είναι η ματαίωση του βρετανικού

"συνεταιριστικού " σχεδίου και προς αυτή την κατεύθυνση θα πρέπει να στραφεί ολονών μας η προσοχή και δράση.

Η Ελληνική κυβέρνηση πρέπει να θέσει πάνω από τις συμμαχίες του ΝΑΤΟ που είναι ουσιαστικά συμμαχίες των αποικιστών, τα ύψιστα εθνικά συμφέροντα και να παράσχει αποτελεσματική βοήθεια προς τον σκληρά δοκιμαζόμενο κυπριακό λαό, αποδεδειγμένη απ' αυτές τις συμμαχίες κι ανακτώντας πλήρη ελευθερία δράσης.

Σθεναρά να προωθηθεί η κυπριακή προσφυγή στα Ενωμένα Έθνη μ' αποκλειστικό γνώμονα στα συμφέροντα του κυπριακού λαού.